

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.2.27.
COM(2019) 152 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

**Eredményjelentés a nemzeti termelékenységügyi testületek létrehozásáról szóló, 2016.
szeptember 20-i tanácsi ajánlás végrehajtásáról**

1. BEVEZETÉS ÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

A termelékenység növekedését és a versenyképesség fokozását célzó politikák nem csupán a tagállamok számára jelentenek prioritást, hanem az Unió és különösen az euróövezet számára is. A termelékenység növekedése több évtizede hanyatlik, és ez a gazdasági és pénzügyi válság óta tovább súlyosbodott. Emellett a versenyképesség és a termelékenység euróövezeten belüli eltérő alakulása hozzájárult a makrogazdasági egyensúlytalanságok felhalmozódásához, amelyek korrekciója hosszadalmasnak és költségesnek bizonyult. Mivel a jólét és a jövedelmek növekedésének egyik fő hajtóereje a nemzeti termelékenység, ennek fejlődése jelentős hatást gyakorol a gazdasági jólétre és a jövedelmi egyenlőtlenségekre, valamint a gazdasági és monetáris unió zökkenőmentes működésére.

Noha történt némi előrelépés, még többet kell tenni annak érdekében, hogy növeljék az euróövezet gazdasági ellenálló képességét és felkészítsék az Uniót az olyan hosszú távú kihívások kezelésére, mint a népesség elöregedése, a globalizáció és a technológiai változások. A szakpolitikai intézkedéseket a tagállamokban és az Unió egészének szintjén kell végrehajtani. A termelékenység növelése kiemelt helyet foglal el az éves növekedési jelentésben és az euróövezetre vonatkozó ajánlásokban.¹ Az európai szemeszter keretében megerősítették a strukturális reformok végrehajtásának támogatását. Az Unió emellett arra törekszik, hogy fellendítse a beruházásokat, javítsa a szabályozási környezetet, és kiteljesítse az egységes piacot, a digitális egységes piacot, a tőkepiaci uniót, a bankuniót és az energiauniót. A reformok azonban egyenetlenül, és összességében véve túl lassan haladnak a tagállamokban.

Kihívást jelent a termelékenység növelését célzó politikák kialakítása és végrehajtása, és azok sikeréhez határozott nemzeti felelősségvállalásra van szükség. Az ilyen szakpolitikáknak megalapozott bizonyítékokon kell alapulniuk, és átfogóan kell kezelniük a termelékenység összetett mozgatórugóit, amelyek bizonyos mértékig mindegyik tagállamban egyediek. Ezért az öt elnöknek az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról szóló jelentése² azt ajánlotta minden euróövezeti tagállamnak, hogy hozzon létre egy, a gazdasági versenyképesség nyomon követéséért és az e területre vonatkozó szakpolitikai ajánlások megfogalmazásáért felelős intézményt. Ezen intézmények célja a strukturális reformok végrehajtásának előmozdítása és támogatása szilárd elemzési alap biztosítása és informatív nyilvános viták révén. A tagállamok kormányai számára hasznosak lehetnek az ezen intézmények által előállított bizonyítékok, amelyek arra szolgálnak, hogy politikai és lakossági támogatást szerezzenek a szükséges reformokhoz.

A Bizottság javaslata alapján a Tanács 2016 szeptemberében ajánlást fogadott el, amelyben felkérte az euróövezet tagállamait, hogy 2018 márciusáig hozzák létre a

¹ Európai Bizottság (2018) „2019. évi éves növekedési jelentés: Egy erősebb Európáért, amely képes szembenézni a globális bizonytalansággal”, COM(2018)770.

² Európai Bizottság (2015). Az öt elnök jelentése: Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása:

nemzeti termelékenységi testületeket.³ Az ajánlás címzettjei az euróövezeti tagállamok, azonban az euróövezeten kívüli tagállamokat is arra ösztönzi, hogy hozzanak létre hasonló intézményeket, vagy azonosítsák azokat. A tervek szerint a termelékenységi testületek elemzési és tartalmi tekintetben objektív, semleges és független intézményeket lennének, amelyek megvizsgálhatnák a termelékenységgel kapcsolatos kihívásokat és elősegíthetnék a kutatási eredményeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalt. E testületek közös jellemzői és feladatai alapján az egyes tagállamok dönthetnének saját versenyképességi testületük pontos felépítéséről.

A tanácsi ajánlás felkéri továbbá a Bizottságot, hogy 2019. március 20-ig készítsen jelentést az ajánlás végrehajtása terén elért eredményekről és az ajánlás megfelelőségéről. Ez a jelentés ennek a megbízatásnak tesz eleget. A jelentés azon kérdőívre adott válaszokon alapul, amelyet a Bizottság munkatársai 2018 decemberében küldtek a kijelölt termelékenységi testületeknek és a Gazdaságpolitikai Bizottság tagjainak. A jelentés áttekintést ad az Unió és az euróövezeten belüli termelékenységi és versenyképességi fejleményekről, ismerteti a termelékenységi testületek létrehozásával kapcsolatos 2018 végi helyzetet, valamint összegzi a termelékenységi testületek közötti együttműködést és a Bizottság szerepét. E jelentés főbb megállapításai a következők:

- **Az euróövezeti tagállamok többségében már létrehozták a nemzeti termelékenységi testületeket, és folyamatosan növekszik a testületek száma.** 10 euróövezeti tagállam mostanra létrehozta saját termelékenységi testületet (Belgium, Ciprus, Finnország, Franciaország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália és Szlovénia). A többi euróövezeti tagállam megerősítette, hogy szándékában áll létrehozni a termelékenységi testületet, és néhányuk már a folyamat előrehaladott szakaszában tart (Görögország, Málta és Szlovákia). Emellett három euróövezeten kívüli tagállam is azonosított vagy létrehozott hasonló intézményeket (Dánia, Magyarország és Románia).
- **A tagállamok különféle, nagyrészt országspecifikus körülményeket tükröző felépítést választottak.** Úgy tűnik, hogy a kijelölt termelékenységi testületek kialakítása nagyjából megfelel a tanácsi ajánlásban foglalt követelményeknek. Számos esetben azonban egyes követelmények nem szerepelnek kifejezetten a nemzeti jogszabályokban, például a működési autonómiát és az információkhoz való megfelelő hozzáférést biztosító rendelkezések tekintetében. Emellett egyes termelékenységi testületek korlátozott időre szóló megbízatással rendelkeznek. Mindazonáltal csak a későbbiekben fog kiderülni, hogy ezek a tényezők befolyásolják-e az érintett termelékenységi testületek teljesítményét, mivel a legtöbbjük viszonylag új szervezet, és időbe fog telni, amíg eredményeket ér el.
- **Biztató látni, hogy egyes termelékenységi testületek aktívan hozzájárulnak a termelékenységhez kapcsolatos kihívásokról folytatott belföldi vitákhoz.** Ezen a területen jellemzően a meglévő intézményekre támaszkodó termelékenységi testületek bizonyultak a legsikeresebbnek. Számos testület már kiadta éves jelentését és aktívan

³ A Tanács ajánlása (2016. szeptember 20.) a nemzeti termelékenységi testületek létrehozásáról. HL C 349., 2016.9.24., 1. o.

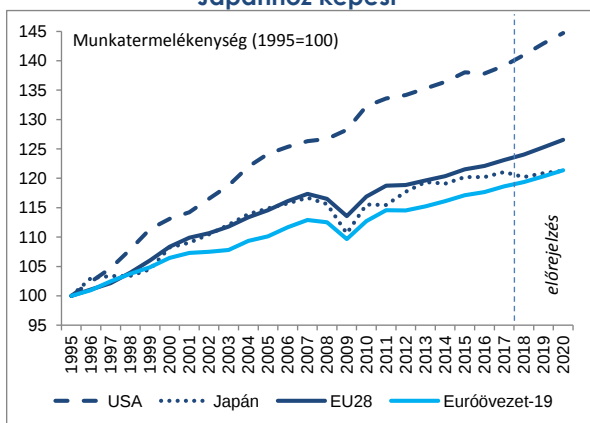
részt vesz a termelékenységgel kapcsolatos vitában, többek között rendezvények, konferenciák, munkaértekezletek szervezése és jelentések közzététele révén.

- **Az Európai Bizottság létrehozta a termelékenységi testületek hálózatát annak érdekében, hogy megkönnyítse a vélemények, gyakorlatok és tapasztalatok megosztását, és segítse őket abban, hogy megfelelőbben figyelembe vegyék a tágabb euróövezeti és uniós dimenziót.** A Bizottság úgy véli, hogy a termelékenységi testületek fontos partnerek, amelyek elősegítik a reformok iránti tagállami elkötelezettség kialakítását. A Bizottság rendszeresen eszmecserét folytat a résztvevő termelékenységi testületekkel, többek között az európai szemeszter folyamán a tagállamokba szervezett tényfeltáró utak során.

2. TERMELÉKENYSÉG ÉS VERSENYKÉPESSÉG AZ UNIÓBAN ÉS AZ EURÓÖVEZETBEN

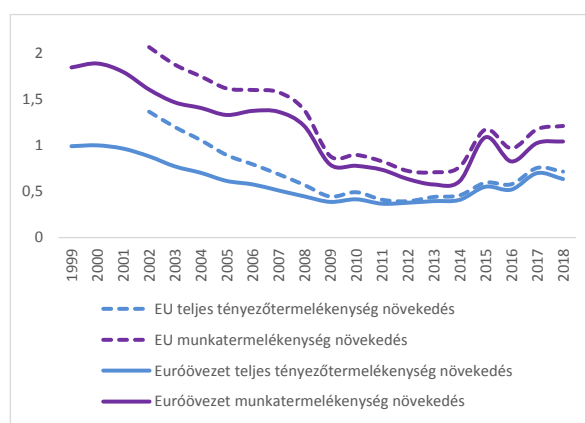
Az Unióban és más fejlett gazdaságokban már jóval a válság előtt hanyatlásnak indult a munkatermelékenység növekedése. Bár a legtöbb fejlett gazdaságot érinti ez a probléma, az elmúlt két évtizedben az Unió és az USA közötti termelékenységi szakadék tovább nőtt (1. ábra). Az utóbbi időben bekövetkezett emelkedés ellenére, az Unióban és az euróövezetben a munkatermelékenység és a teljes tényezőtermelékenység növekedése továbbra is elmarad a válság előtti szinttől (2. ábra). A közelmúltbeli javulás ráadásul a tagállamok közötti jelentős különbségeket takar.⁴ A munkatermelékenység Európa-szerte eltérő növekedése olyan tényezőkhöz kapcsolódik, mint egyes tagállamok felzárkózási folyamata; az alacsonyabb kezdeti munkatermelékenységgel rendelkező országok 1995 óta átlagosan magasabb termelékenységi növekedést mutattak (3. ábra).

1. ábra: A munkatermelékenység az euróövezetben és az EU28-ban az USA-hoz és Japánhoz képest

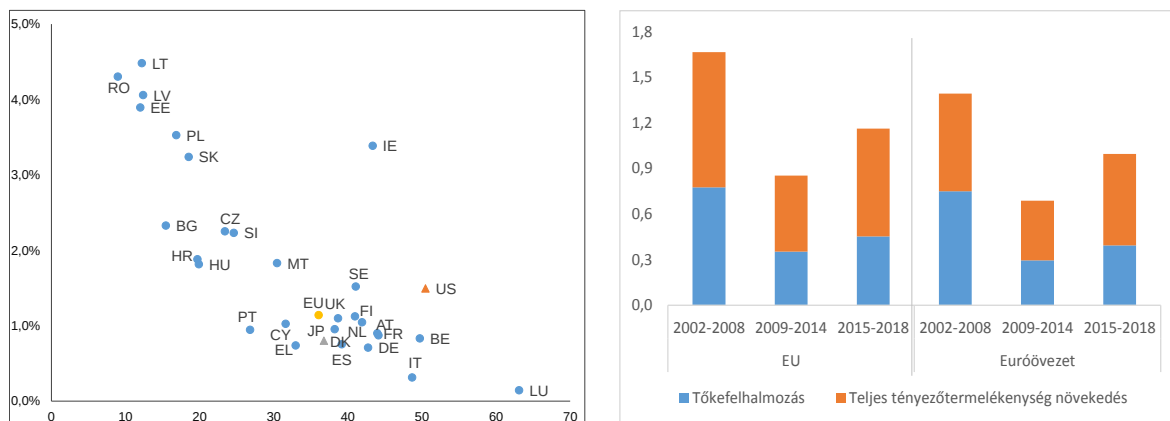
3. ábra: Munkatermelékenység 1995-ben (vízszintes tengely) és a termelékenység 1995 és 2017 közötti átlagos növekedése (függőleges tengely)

2. ábra: A munkatermelékenység és a teljes tényezőtermelékenység növekedése

4. ábra: A munkatermelékenység növekedéséhez való hozzájárulások

⁴ Például 2018-ban a termelékenység növekedése a luxemburgi -0,4 %-tól a lengyelországi 4,3 %-ig terjedt.

Forrás: AMECO. Megjegyzés: A 3. ábra az 1995. évi munkatermelékenység vásárlóerő-paritáson mért értékét mutatja.

A munkatermelékenység növekedését a termelőberuházás és a technológiai fejlődés ösztönzi, és e tényezők továbbra is viszonylag gyengék (4. ábra). A válság időszaka alatt lelassult a teljes tényezőtermelékenység növekedésével mért technológiai fejlődés az Unión belül, és még nem teljes mértékben tért vissza teljesen a válság előtti szintekhez. A beruházások szintén visszaestek a globális gazdasági és pénzügyi válság idején, és még nem álltak helyre teljes mértékben. A határozott uniós szintű szakpolitikai fellépés (pl. az európai beruházási terv révén) és a nemzeti szintű intézkedések elősegítették a beruházások jelentős fellendülését, de azok még mindig elmaradnak a válság előtti szintektől.

Lassult a termelékenység növekedése, ugyanakkor a technológiai fejlődés kihasználása terén megnőtt a különbség a vezető és a kevésbé jól teljesítő vállalatok között.⁵ A piacon a legjobban teljesítő vállalkozások és az alacsonyabb termelékenységű cégek közötti különbség növekedése azt mutatja, hogy a technológiai fejlődés elsősorban a legjobban teljesítő vállalkozásoknak kedvez, amelyek növelték piaci fölényüket. A legalacsonyabb termelékenységű vállalkozások ezzel szemben nem tudták gyorsan kihasználni az újabb technológiákat, és lemaradtak a versenyben. Ez a jelenség társadalmi következményekkel is jár, mivel a vállalkozások termelékenységének nagyobb különbsége a bérek nagyobb mértékű szórását és így a jövedelmi egyenlőtlenségek elmélyülését idézheti elő az egész gazdaságban.

A makrogazdasági, intézményi és szabályozási feltételek kihatnak a termelékenység növekedésére és a versenyképességre. E feltételek közé tartoznak a következők: i. tartós innováció és a képzettség szintjének javítása; ii. megfelelően működő munkaerő- és termékpiacok; iii. finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés és hatékony fizetéseképtelenségi keretek; valamint iv. támogató üzleti környezet. Számos tagállamban több tényező – például az új technológiák bevezetésének lassulása, a versenygátló termékpiacon szabályozások és a hibásan működő munkaerőpiacok – játszott fontos szerepet a termelékenység növekedésének visszafogottságában.^{6 7}

⁵ OECD (2017), „The great divergence(s)” (A nagy különbségek(ek), Technology and Innovation Policy Papers, 39. sz.

⁶ Anzoategui, Comin, Gertler and Martinez (2015), „Endogenous Technology Adoption and R&D as Sources of Business Cycle Persistence” (Endogén technológia-átvétel és K+F, mint a tartós üzleti ciklus forrásai), NBER Working Paper, 22005. sz.

A termelékenység növekedésének ösztönzéséhez célzott és kutatási eredményeken alapuló szakpolitikákra van szükség. A termelékenységnövekedéssel kapcsolatos kihívások kezelése érdekében mind nemzeti, mind uniós szinten lehetőség nyílik szakpolitikai intézkedésekre. A nemzeti reformoknak a termelékenység növelésére kell irányulniuk, és célzott intézkedéseket kell tartalmazniuk, hogy előmozdítsák a beruházásokat, a készségfejlesztést, valamint az oktatási rendszerek és a vállalkozások közötti kapcsolatok javítását, fejlesztését és megszilárdítását. Ezenfelül a tagállamoknak mind kollektív, mind egyéni felelősséget kell vállalniuk az egységes piacon, hogy megvalósítsák a benne rejlő valamennyi lehetőséget. A kihívások és a szakpolitikák lehetséges hatásának pontos azonosítása érdekében helyénvaló, hogy a termelékenységhez kapcsolódó politikákról és a strukturális reformokról szóló vita megfelelő ismeretekre épüljön. Ennélfogva a termelékenységi testületek elősegíthetik a kutatási eredményeken alapuló vitát, és megoszthatják egymással a független elemző munkájukkal kapcsolatos bevált módszereiket.

Az európai szemeszter keretében foglalkoznak a termelékenység fokozására irányuló szakpolitikákkal A termelékenység növekedésével kapcsolatos kihívások bizonyos mértékben országspecifikusak, és nem létezik egyenmegoldás azok kezelésére. 2018-ban a legtöbb tagállam kapott egy, a termelékenységhez kapcsolódó területre irányuló szakpolitikai intézkedésre vonatkozó országspecifikus ajánlást. Az euróövezetre vonatkozó 2018. évi ajánlás hasonlóképpen arra szólította fel az euróövezeti tagállamokat, hogy kezeljék kiemelten a termelékenységet és a növekedési potenciált növelő reformokat.

3. A NEMZETI TERMELÉKENYSÉGI TESTÜLETEK LÉTREHOZÁSÁNAK 2018 VÉGI ÁLLÁSA

10 euróövezeti és 3 euróövezeten kívüli tagállam létrehozta a nemzeti termelékenységi tanácsokat.⁸ Ezek az euróövezetben Belgium, Ciprus, Finnország, Franciaország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália és Szlovénia; az euróövezeten kívüli három tagállam pedig Dánia, Magyarország és Románia. A kilenc fennmaradó euróövezeti tagállam (Ausztria, Németország, Görögország, Észtország, Spanyolország, Olaszország, Lettország, Málta és Szlovákia) bejelentette szándékát, hogy testületeket hoznak létre, Görögországban, Máltán és Szlovákiában pedig a folyamat előrehaladott szakaszban tart.⁹

Horvátországtól eltekintve, a másik öt euróövezeten kívüli tagállam (Bulgária, a Cseh Köztársaság, Lengyelország, Svédország és az Egyesült Királyság) **úgy döntött, hogy nem hoz létre termelékenységi testületet.** A legtöbb esetben döntésüket azzal indokolják, hogy

⁷ Cette, Fernald, Mojona (2016), „The pre-Great Recession slowdown in productivity” (A termelékenység növekedésének lassulása a világválság előtt), Federal Reserve Bank of San Francisco, Working Paper 2016-08.

⁸ Úgy tűnik, hogy az említett tagállamokban befejeződött a termelékenységi testületek jog szerinti létrehozása, bár egyes esetben további lépésekre van szükség. Például el kell fogadnia a finnországi és a luxemburgi termelékenységi testületek belső szabályzatait. A további hiányzó lépések közé tartozik a termelékenységi testület tagjainak hivatalos kinevezése Belgiumban és Luxemburgban.

⁹ Konkrétan, várhatóan 2019 első félévében kerül sor a KEPE-t nemzeti versenyképességi testületként kijelölő miniszteri határozat kihirdetésére az Állami Közlönyben. Szlovákia a Stratégia és Elemzés Intézetét jelölte ki a termelékenységi testület titkárságaként. Málta felkérte a Gazdasági és Szociális Fejlesztési Tanácsot a termelékenységi testület feladatainak ellátására. Egyik esetben sem került még sor azonban a termelékenységi tanács jogszabály általi létrehozásához szükséges jogi rendelkezések elfogadása.

már vannak olyan intézményeik, amelyek a tanácsi ajánlásban említett feladatok egészét vagy egy részét ellátják.

A meglévő termelékenységi testületek nagy részét csak a közelmúltban jelölték ki, ezért még túl korai lenne átfogó értékelést adni a hatásukról. A fentiek alapján ez a szakasz a termelékenységi testületek fő jellemzőit értékeli, különös tekintettel a tanácsi ajánlásban meghatározott követelményekre (azaz a rájuk ruházott feladatokra; a nagy fokú működési autonómiára, valamint a magas színvonalú és tárgyilagos elemzések készítésére való képességre).

3.1. A létrehozott nemzeti termelékenységi testületek intézményi felépítése

A termelékenységi testületek többsége valamilyen módon meglévő intézményekre épül. Hét tagállam (Dánia, Írország, Litvánia, Hollandia, Portugália és Románia, valamint Szlovénia) már meglévő intézményeket jelölt ki termelékenységi testületként, és a tervezett feladatok ellátása érdekében kibővítette azok megbízatását. A hat fennmaradó tagállam (Belgium, Ciprus, Finnország, Franciaország, Magyarország, Luxemburg) új szerveket hozott létre, amelyek jellemzően egy meglévő struktúrából, pl. minisztériumi szervezeti egység vagy kutatóintézet (a további részleteket lásd az 1. táblázatban) származó támogatást vesznek igénybe

1. táblázat: meglévő termelékenységi testületek és a létesítés dátuma

	A termelékenységi testület neve	A létrehozás dátuma	Jellemzők
BE	Nemzeti Versenyképességi Tanács (<i>Nationale Raad voor de Productiviteit/ Conseil National de la Productivité</i>)	2018. november	Új intézmény
CY	Ciprusi Gazdasági és Versenyképességi Tanács	2018. június	Új intézmény
DK	Dán Gazdasági Tanácsok	2017. február	Meglévő intézmény alapján
FI	Finn Termelékenységi Testület (<i>Tuottavuuslautakunta</i>)	2018. október	Új intézmény
FR	Nemzeti Versenyképességi Tanács (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	2018. június	Új intézmény
HU	Nemzeti Versenyképességi Tanács	2016. október	Új intézmény
IE	Nemzeti Versenyképességi Tanács	2018. március	Meglévő intézmény alapján
LT	Gazdasági és Innovációs Minisztérium	2017. 4. negyedév	Meglévő intézmény alapján
LU	Nemzeti Versenyképességi Tanács (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	2018. szeptember	Új intézmény
NL	CPB Holland Gazdaságpolitikai Elemző Iroda (<i>Centraal Planbureau</i>)	2017. április	Meglévő intézmény alapján
PT	Termelékenységi Tanács (<i>Conselho para a Produtividade</i>)	2018. március	Meglévő intézmény alapján
RO	A Nemzeti Stratégia és Előrejelzési Bizottságon belüli Gazdasági Programtanács (CEP)	2018. augusztus.	Meglévő intézmény alapján
SI	Makrogazdasági Elemzési és Fejlesztési Intézet (IMAD) (<i>Urad RS za makroekonomske analize in razvoj</i>)	2018. április	Meglévő intézmény alapján

Forrás: Azon kérdőívre adott válaszok alapján, amelyet a Bizottság munkatársai 2018 decemberében küldtek a kijelölt testületeknek és a Gazdaságpolitikai Bizottság tagjainak.

A portugál és a ciprusi kivételével minden termelékenységi testület határozatlan időre szóló megbízatással rendelkezik. A portugáliai és a ciprusi termelékenységi testületeket két, illetve három évre jelölték ki, és a megbízást ha nem újítják meg – ezek az intézmények megszűnnek. A tanácsi ajánlás szerint a termelékenységi testületeknek folyamatosan kell végezniük tevékenységüket.

A szervezeti felépítés tekintetében a tagállamok lényegében két modellt fogadtak el:

- Az első szerint a testület tagjait a tudományos élet, a vállalkozói szövetségek, a szakszervezetek, a kormányzati szervek és/vagy közszférabeli szervek képviselői közül választják, és élén egy vezető vagy elnök áll (Belgium, Ciprus, Dánia, Finnország, Franciaország, Magyarország,¹⁰ Írország, Luxemburg és Románia). A tagok száma négy (Finnország és Dánia) és tizenhat (Írország) között mozog, és nem fizetett alkalmazottak (Dánia kivételével), bár az üléseken való részvételért ellentételezést kapnak. A testület technikai és/vagy titkársági támogatást kap egy kormányzati szervtől (Finnország, Írország, Magyarország és Ciprus), kormányzati

¹⁰ Magyarország esetében a termelékenységi testület elnöke a pénzügyminiszter.

szervezeti egységtől eltérő közintézménytől (Luxemburg, Franciaország és Románia) vagy e feladatra kijelölt szakértői csoporttól (Belgium és Dánia).

- Másik lehetőségként a termelékenységi testület szerepét egy olyan szerv, mint például egy kutatóintézet (Hollandia és Szlovénia) vagy egy minisztériumi szervezeti egység (Portugália) látja el, amelyet javadalmazással rendelkező, teljes munkaidőben dolgozó, és saját személyzettel rendelkező igazgató vagy elnök vezet.¹¹

3.2. Működési autonómia

A működési autonómia elengedhetetlen ahhoz, hogy a termelékenységi testületek képesek legyenek hitelessé válni és hozzájárulni a belföldi vitához A szakpolitikai kihívások független, magas színvonalú gazdasági elemzése növelheti az átláthatóságot és erősítheti a tagállamokon belüli politikai párbeszédet. A tanácsi ajánlás ezért alapvető fontosságúnak tartja, hogy a termelékenységi testületek működési autonómiával rendelkezzenek a tagállamok termelékenységi és versenyképességi politikáinak megtervezéséért és végrehajtásáért felelős hatóságokkal szemben. Ez a szempont azért fontos, mert a termelékenységi testületek általában kormányzati struktúrákra és forrásokra támaszkodnak, és kihívást jelent számukra, hogy pártatlan intézményként alakítsák ki működésüket.

Néhány esetben jogilag biztosított a működési autonómia A termelékenységi testületek létrehozásáról szóló szabályozások kifejezetten kimondják a testület működési autonómiáját Belgiumban, Finnországban, Luxemburgban, Hollandiában és Szlovéniában.

Minden termelékenységi testület arról számolt be, hogy önállóan határoz a munkaprogramjáról. Ezenfelül úgy tűnik, hogy kutatásaikhoz a közzétételt megelőzően nincs szükség politikai szintű jóváhagyásra (vagy valamilyen más külső engedélyezési eljárásra). A minisztériumi szervezet részét képező termelékenységi testületek esetében azonban, a működési autonómiájukat alátámasztó rendelkezések hiányában (Portugália és Litvánia) az éves jelentés jóváhagyása valószínűleg a minisztérium szokásos elfogadási eljárásait követi. A termelékenységi testületek független és releváns elemzések terén felmutatott tényleges eredményei és ezen eredmények átlátható és kiegyensúlyozott közlése minden esetben jelzi, hogy teljesül-e a tanácsi ajánlás magas szintű működési autonómiára vonatkozó követelménye.

A termelékenységi testületek számára emellett biztosítani kell a megbízatásuk ellátásához szükséges információkhoz való hozzáférést. Három tagállam (Belgium, Luxemburg és Románia) jogi rendelkezésekkel garantálja, hogy a testület hozzáférjen az információkhoz. Néhány más termelékenységi testület azt tervezi, hogy megállapodást ír alá a székhelye szerinti tagállam statisztikai hivatalával az információhoz való hozzáférés biztosítása céljából (Finnország). Bár a legtöbb esetben nem léteznek erre vonatkozó jogi rendelkezések, a testületek úgy vélik, hogy elegendő hozzáférésük van az adatokhoz és információkhoz.

¹¹ A litván termelékenységi testület meglehetősen kivételes, mivel a litván Gazdasági és Innovációs Minisztérium Gazdaságpolitikai Részlegén belül két teljes munkaidős elemzőből áll.

A testület tagjai/vezetése által teljesítendő megfelelő jogosultsági feltételek szintén erősíthetik a működési autonómia mértékét. Ez elősegíti, hogy szavatolják a termelékenységi tanács eredményeinek minőségét és függetlenségét. A feltételek közé tartozhat a tudományos képesítés (Hollandia és Szlovénia), a területen való szakismeret (Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Magyarország, Hollandia és Románia), az összeférhetetlenség elkerülését szolgáló feltételek (Belgium és Dánia), valamint az érdekelt felek kiegyensúlyozott képvisellete (Írország).

3.3. Feladatok

A kijelölt termelékenységi testületekre ruházott feladatok nagyjából összhangban vannak a tanácsi ajánlással. A termelékenységi testületek a következő két fő feladat ellátására kaptak megbízást: i. az érintett tagállamok termelékenységi és a versenyképességi fejleményeinek vizsgálata és elemzése, valamint ii. a termelékenység és a versenyképesség terén jelentkező szakpolitikai kihívások független elemzése. A tanácsi ajánlás hatodik pontjának megfelelően a termelési testület megbízatása – a magyar kivételével – magában foglalja éves jelentés kiadását is. A termelékenységre vonatkozó eszmecserék fő eszközül szolgáló éves jelentések kiadását követően a termelékenységi testületek többsége tájékoztatási tevékenységek, például rendezvények vagy munkaértekezletek megszervezését tervezi.

Egyes nemzeti versenyképességi testületek megbízatásai egyedi sajátosságokkal rendelkeznek. A belga termelékenységi testület megbízatása magában foglal például egy tanulmányt a termelékenység és versenyképesség területén az európai intézmények által megfogalmazott ajánlások hatásáról és végrehajtásáról. Franciaországban és Litvániában a termelékenységi testületek azt tervezik, hogy ajánlásokat foglalnak bele az éves jelentésükbe, míg az ír testület az éves jelentés mellett egyéb, a versenyképesség javításához szükséges intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat tartalmazó jelentéseket is közzétehet. A ciprusi termelékenységi testület feladata, hogy párbeszédet folytasson az érdekelt felekkel a legfontosabb versenyképességi és termelékenységi kérdésekről.

3.4. Magas színvonalú és kiegyensúlyozott elemzések készítésére való képesség

A termelékenységi testületek munkájának egyik fő területe olyan gazdasági és statisztikai elemzések készítése, amelyek kutatási eredményekkel járulnak hozzá a termelékenység fokozására irányuló szakpolitikákkal kapcsolatos nyilvános vitához. A Bizottság kérdőívére adott válaszok alapján a termelékenységi testületek saját maguk vagy az őket támogató intézmények révén tudnak kutatást végezni.

A meglévő intézményekre támaszkodó testületek általában építeni tudnak a magas szintű elemzések terén elért korábbi eredményeikre, és termelékenységi testületi minőségükben már vizsgáltak termelékenységgel kapcsolatos kérdéseket (Dánia, Írország, Hollandia, Portugália és Szlovénia). Az ír és a dán testület már kiadta éves jelentését, több másik kiadása pedig folyamatban van. Az egyéb releváns elemzések példája az ír testület által 2018-ban közzétett versenyképességi eredménytábla, amely a kiválasztott országok széles köréhez képest méri fel Írország versenyképességi teljesítményét. A holland versenyképességi testület szintén készített tanulmányokat, amelyek olyan témákat vizsgáltak,

mint például a vállalkozások közötti termelékenység különbségek, valamint a felsőoktatás megtérülése. A termelékenységi testületek egyes tagjai rendkívül nagyra becsült tudományos kutatók, ami minden bizonnyal garantálni fogja elemzéseik minőségét és relevanciáját, valamint hozzájárul eredményeik hitelességéhez. Ezenfelül a termelékenységi testületek többsége harmadik feleknek is megbízást adhat tanulmányok készítésére.

A különböző nézetek kiegyensúlyozott képviselésének biztosítása érdekében a termelékenységi testületek konzultációt folytathatnak az érdekelt felekkel, de pártatlannak kell maradniuk. Először is a tanácsi ajánlás szerint a termelékenységi testületek nem közvetíthetik kizárólag vagy elsősorban az érdekelt felek valamely meghatározott csoportjának véleményét és érdekeit. Írország és Magyarország esetében a szakszervezetek és a vállalkozói szövetségek közvetlen képviseléssel rendelkeznek a termelékenységi testületekben. Az összes többi testület arról számolt be, hogy hivatalosan (Belgium, Ciprus, Franciaország, Litvánia, Luxemburg és Románia) vagy informálisan (Dánia, Finnország, Hollandia, Portugália és Szlovénia) konzultációt folytat az érdekelttel.

4. A NEMZETI VERSENYKÉPESSÉGI TESTÜLETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A BIZOTTSÁG SZEREPE

A termelékenységgel kapcsolatos kihívások határokon átnyúló jellegére tekintettel, – különösen az euróövezetben – indokolt a termelékenységi testületek közötti együttműködés. Ennek szellemében az öt elnök jelentése a termelékenységi testületek olyan rendszerét sürgette, amely összefogja a nemzeti szerveket és a Bizottságot.

A létrejött termelékenységi testületek megkezdtek a termelékenységhez kapcsolódó kérdésekre és gyakorlatokra vonatkozó eszmecserét A Bizottság 2017 óta több rendezvényt (munkaértekezletet és konferenciát) szervezett a termelékenységi testületek hálózatának létrehozása céljából. A Bizottság közreműködésével kialakított hálózat célja, hogy támogassa a nemzeti termelékenységi testületek közötti együttműködést azáltal, hogy segíti őket a vélemények és a bevált gyakorlatok cseréjében, valamint ösztönzi a termelékenységgel és a versenyképességgel kapcsolatos tagállami eszmecserét, miközben figyelembe veszi a tágabb értelemben vett euróövezeti és uniós dimenziót is. A rendszeresen sorra kerülő féléves ülések mellett folyamatos eszmecserét is terveznek, amit egy külön erre a célra létrehozott virtuális hálózatépítési alkalmazás tenne lehetővé. A Bizottság végezetül gondoskodik a Gazdasági Együttműködési Szervezettel és a Fejlesztési Globális Fórummal kialakítandó jó együttműködésről és kiegészítő jellegről.

A termelékenységi testületek független szakértelme felhasználható az európai szemeszter és a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében. Az európai szemeszter keretében széles körben használták a termelékenységi tanácsként kijelölt, meglévő és elismert intézmények által készített tanulmányokat és elemzéseket. Amint azt a tanácsi ajánlás is említi, a Bizottság rendszeresen eszmecserét folytat a résztvevő termelékenységi testületekkel, többek között a tényfeltáró utak során is.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Ez a jelentés a kijelölt termelékenységi testületekre jellemző formális sajátosságok kezdeti elemzése. A tanácsi ajánlás azon előírásának tesz eleget, amely szerint a Bizottság köteles jelentést készíteni az ajánlás végrehajtása terén elért eredményekről és az ajánlás megfelelőségéről. A tagállamok által szolgáltatott információk alapján úgy tűnik, hogy jelenleg nincs szükség a tanácsi ajánlás felülvizsgálatára.

Biztató, hogy az euróövezeti tagállamok többsége létrehozta nemzeti termelékenységi tanácsát, a többi tagállam pedig a közeljövőben tervezi ezt megtenni. A termelékenységi testületek kiváltképpen alkalmasak arra, hogy kutatási eredményekkel járuljanak hozzá a termelékenység és a versenyképesség fokozására irányuló szakpolitikákra vonatkozó eszmecserékhez, valamint hogy a reformok ütemtervével kapcsolatos belföldi felelősségvállalás erősítése révén megkönnyítsék azok végrehajtását. A termelékenységi testületek által végzett munka konkrét támogatást nyújthat az euróövezet konvergenciájának és ellenálló képességének javításához szükséges reformokhoz, ezáltal kiegészítve az euróövezet irányítási struktúráját.

Azoknak a tagállamoknak, amelyek még nem jelölték ki nemzeti versenyképességi tanácsukat, a lehető leghamarabb le kell zárniuk a kijelölési eljárást. Európában és szerte a világon számos országban bizonyították az ilyen intézmények hasznosságát. Egyes tagállamokban a kijelölt termelékenységi testületek megalapozott hírnévvel és a termelékenységről szóló nemzeti vitában igazolt befolyással rendelkező szervezetek. Más tagállamokban a termelékenységi testületek még nem alakították ki profiljukat. Az Európát érintő termelékenységi kihívásra tekintettel elvárható, hogy a termelékenységi testület elősegítsék a termelékenységet támogató nemzeti, euróövezeti és uniós szintű szakpolitikai intézkedésként való felelősségvállalás kialakítását. E felelősségvállalás a Bizottság által a többéves pénzügyi keret kapcsán javasolt reformtámogatási program¹² fényében is releváns.

Még mindig túl korai lenne teljes mértékben értékelni a nemzeti termelékenységi testületek eredményességét. Sok esetben csak a közelmúltban jelölték ki hivatalosan az intézményeket, és azok teljes hatása még nem mutatkozott meg. Ezért a következő Bizottság hivatalba lépését követő első évben további vizsgálatra kerül sor a megfigyelhető főbb fejleményekről, valamint további értékelés készül a testületek munkájáról és jellemzőiről.

¹² Lásd COM(2018) 391 final a reformtámogató program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat tekintetében.